Therapeutics Research • Education • AIDS Training

TREAT ASIA

TREAT Asia Report
Volume 7, Number 2 – July 2009
“Understanding treatment failure”
Khmer translation

AIDS Research Information for Asia

របាយការណ៍ TREAT Asia

កក្កដា ២០០៩

ការយល់ដឹងការបរាជ័យនៃការព្យាបាល

ការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ដែលទៀងទាត់ ត្រឹមត្រូវ និងជាប់លាប់និងភាពស៊ាំរបស់ឱសថដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់

កក្កដា ២០០៩- ចំនួនអ្នកជម្ងឺនៅអាស៊ីមានការកើនឡើងជាបទពិសោធន៍ការបរាជ័យនៃការព្យាបាល បញ្ហាដែលកើតឡើងនៅពេលការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ (ART) មិនអាចបញ្ឈប់មេរោគអេដស៍ពីការបំបែកខ្លួន ។ ការបរាជ័យនៃការព្យាបាលគឺពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ទោះបីជាអ្នកជម្ងឺលេបឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍គ្រប់ដុសទៀងពេលវេលា (ដូចជាការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ដែលទៀងទាត់ ត្រឹមត្រូវ និងជាប់លាប់) នឹងភាពស៊ាំរបស់ឱសថ ។

ភាពស៊ាំរបស់ឱសថគឺជាដំណើរការមួយដែលសាំញ៉ាំគឺនៅពេលដែលមេរោគអេដស៍រៀនឃើត១ពីការគេចផុតពីឥទ្ធិពលនៃឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍និងបន្តការបំបែកខ្លួនរបស់វា ។ សភាពនេះគឺអាចសំរេចបានតាមរយៈការកើនឡើងនៃការផ្លាស់ប្តូរហ្សែនដែលបានបង្កើតអោយមានមេរោគមួយថ្មីហើយ “ឆ្លាតជាងមុន” ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលកំពុងតែធ្វើឡើងបានបង្រៀនពួកយើងបន្ថែមទៀតអំពីទំនាក់ទំនងរវាងការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ដែលទៀងទាត់ ត្រឹមត្រូវ និងជាប់លាប់ និងវិធីទប់ទល់ទៅនឹងការកើនឡើង នៃភាពស៊ាំទៅនឹងឱសថនេះ[១] ។

amfAR
AIDS RESEARCH

អ្នកអប់រំលើការព្យាបាលនៅប្រទេសវៀតណាមប្រើល្បែងកំណាត់ឈើហៅថា *Jenga* ដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបសុខភាពនៃមេរោគអេដស៍ឆ្លងចូលក្នុងខ្លួនមនុស្សអាចមិនស្ថេរដោយការបរាជ័យក្នុងការប្រកាន់ភ្ជាប់ទៅនឹងរបបថ្នាំទៀងទាត់ និងដោយសារបញ្ហាការព្យាបាលនិងថ្នាំផ្សេងទៀត

ឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍អាចបែងចែកជាផ្នែកៗបានតាមកម្លាំងរបស់វា ដូចជាសមត្ថភាពរបស់វានីមួយៗក្នុងការទប់ស្កាត់មេរោគអេដស៍ពីការបំបែកខ្លួន។ ពួកវាក៏មានរបាំងហ្សែនក្នុងការទប់ទល់ ការវាស់វែងថាតើមានការផ្លាស់ប្តូរប៉ុន្មានដែលវាអាចធ្វើអោយមេរោគមានវិធីគេចផុតពីឥទ្ធិពលនៃថ្នាំនោះ។ របាំងហ្សែនដែលខ្លាំងមានន័យថាមេរោគត្រូវទទួលការផ្លាស់ប្តូរជាច្រើនដើម្បីជៀសផុតពីការបង្ក្រាប។ បើរបាំងហ្សែនខ្សោយមានន័យថាវាត្រូវទទួលការផ្លាស់ប្តូរតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះដើម្បីបន្តការបំបែកខ្លួនរបស់វា។ ឧទាហរណ៍ដូចជា ritonavir-boosted lopinavir (Kaletra, Aluvia) ដែលមានអំណាចខ្លាំងនិងមានរបាំងហ្សែនខ្លាំងសំរាប់ទប់ទល់ពីព្រោះយ៉ាងហោចណាស់ក៏មានការផ្លាស់ប្តូរ៦ដងដែរដែលត្រូវការដើម្បីរារាំងវាក្នុងការធ្វើការ។ ប៉ុន្តែនៅពេលដែល nevirapine កំពុងតែមានអំណាចខ្លាំង វាមានរបាំងហ្សែនខ្សោយសំរាប់ទប់ទល់ពីព្រោះមានតែការផ្លាស់ប្តូរមួយទេដែលត្រូវការសំរាប់បញ្ឈប់វាពីការធ្វើការ។ នេះមានន័យថាកំរិតក្នុងការព្យាបាលដោយឱសថ ប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ដែលទៀងទាត់ ត្រឹមត្រូវ និងជាប់លាប់ដែលខ្ពស់ (ឧទាហរណ៍ ច្រើនជាង៩៥ភាគរយគ្រប់ដូសទាំងអស់) ត្រូវការដើម្បីទប់ស្កាត់ការកើនឡើងនៃភាពស៊ាំរបស់ថ្នាំ។

នៅពេលដែលឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍គ្រប់ដុសត្រូវបានអាក់ខានឬនៅពេលដែលមួយរឺពីរក្នុងចំណោមថ្នាំបីត្រូវបានលេបក្នុងពេលតែមួយ សភាពនេះបាននាំអោយកំរិតនៃថ្នាំក្នុងខ្លួនរបស់យើងមិនស្មើរគ្នា។ មេរោគអេដស៍នឹងមានឱកាសបំបែកខ្លួននិងទទួលបានការផ្លាស់ប្តូរ។ នៅពេលដែលសភាពនេះកើតឡើងជាញឹកញយ ឱសថនឹងលែងមានប្រសិទ្ធភាព ទោះបីជានៅពេលដែលលេបបានត្រឹមត្រូវនិងទៀងទាត់ពេលវេលាក៏ដោយ។

គោលដៅទាំងមូលរបស់ការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍គឺទប់ស្កាត់ការបំបែកខ្លួនរបស់មេរោគអេដស៍យ៉ាងយូរបំផុតដែលអាចធ្វើទៅបានដោយប្រើរបបឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ដដែល។ ការព្យាបាលដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ដែលទៀងទាត់ ត្រឹមត្រូវ និងជាប់លាប់រួមជាមួយនឹងប្រសិទ្ធភាពនៃឱសថនិមួយៗនឹងជះឥទ្ធិពលប្រសិនបើ ឬនៅពេលដែលការបរាជ័យនៃការព្យាបាលកើតមានឡើង។

---

[1] Gardner EM, et al. Antiretroviral medication adherence and the development of class-specific antiretroviral resistance. AIDS. 2009; 23:1035–046

Translated by Pheng Pharozin

amfAR
AIDS RESEARCH